

Gajeva 3, 52100 Pula
ured@zelena-istra.hr
www.zelena-istra.hr
052 506 065

MEDIJIMA

U Puli, 2.4.2019.

FINANCIRANJE KLIMATSKE PROPASTI

Zelena Istra u projektu "Učinimo izvozno-kreditne agencije transparentnijima i spremnijima za financiranje održivog razvoja "

Vladajućima u Hrvatskoj puna su usta lijepih riječi o nužnosti sprječavanja klimatskih promjena dok, u isto vrijeme, zagovaraju fosilne projekte kao što je LNG terminal na Krku, novu termoelektranu na ugljen u Plominu ili istraživanje i eksploataciju ugljikovodika u Slavoniji i Baranji te na području Karlovačke, Ličko-senjske, Primorsko-goranske, Zadarske, Splitsko-dalmatinske i Šibensko-kninske županije.

Hrvatska u tom licemjerju i nespremnosti za primjenu djelotvornih mjera borbe protiv klimatskih promjena nije usamljena. I praksa u nekim drugim zemljama EU je drugačija od deklarativne brige za okoliš, održivost i ljudska prava. Putem svojih izvozno-kreditnih agencija neke države i dalje financiraju "fosilne" projekte u dalekim zemljama. Izvozno-kreditne agencije osiguravaju poslovanje poduzetnika u stranim zemljama, osobito u onima u razvoju gdje poslovanje podrazumijeva političke i komercijalne rizike. Naprimjer, češke izvozno-kreditne agencije EGAP i ČEB podržale su Yunus Emre termoelektranu na ugljen u sjeverozapadnoj Turskoj i plinske elektrane Krasavino i Poljarnaja u Rusiji. Slovačka Eximbanka podržala je dvije naftne rafinerije na Kubi, itd.

Kako bi doprinijela transparentnosti i odgovornosti rada Hrvatske banke za obnovu i razvitak - HBOR-a i informacije o eventualnom kreditiranju fosilnih projekata u drugim zemljama učinila javnim, Zelena Istra se priključila europskim organizacijama civilnog društva u provedbi projekta **"Učinimo izvozno-kreditne agencije transparentnijima i spremnijima za financiranje održivog razvoja"**, koji je započeo u veljači 2019. U sklopu tog projekta predstavnik Zelene Istre sudjelovao je na međunarodnom seminaru **"Dekarbonizacija izvozno-kreditnih agencija"**, koji je održan od 11. do 13. ožujka u Amsterdamu. Na njemu su se okupili europski projektni partneri, kao i okolišne organizacije civilnog društva iz cijelog svijeta koje nadziru rad takvih agencija. Zelena Istra će u okviru projekta upozoravati nadležna tijela - Nadzorni odbor i Upravu HBOR-a, Ministarstvo financija, Povjerenstvo za osiguranje izvoza, Vladu, Hrvatski sabor i saborske odbore za financije i državni proračun te gospodarstvo, kao i Povjerenika za informiranje na netransparentnost poslovanja HBOR-a, pozivajući se na Zakon o pravu na pristup informacijama, te na Preporuke Europskog ombudsmana u vezi s kvalitetom revizije koju provodi Europska komisija nad djelovanjem

This content was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Citizens for Financial Justice [and grant partner if applicable] and do not necessarily reflect the views of the European Union.

izvozno-kreditnih agencija te ostalu relevantnu regulativu. Informacije o javnim sredstvima moraju biti transparentne, objavljene pravodobno i na lako dostupan način.

HBOR - blindirana institucija kada su informacije u pitanju

HBOR je razvojna i izvozna banka te izvozno-kreditna agencija u stopostotnom vlasništvu RH. HBOR gotovo uopće ne objavljuje informacije o projektima koje financira, pravdajući se bankovnom tajnom.

Povjerenica za informiranje Anamarija Musa donijela je više rješenja, a nakon što ju je HBOR zbog svakog ovog rješenja tužio, Visoki upravni sud RH donio je niz presuda protiv HBOR-ovog skrivanja informacija o tvrtkama koje kreditira, U slučaju koji je na sud dao novinar Novosti, "Vrhovni sud je potvrdio odluke prijašnjih instanci prema kojima informacije o nazivima kreditiranih tvrtki ili iznosi koje su one dobile ne bi smjeli biti tajni podatak kada je riječ o HBOR-u, banci koja raspolaže javnim novcem."

I Zelena Istra je morala dugo čekati (oko godinu i pol dana) na informacije o projektima koje je HBOR financirao u okviru svoje uloge izvozno-kreditne agencije i izvozne banke jer ih je HBOR isprva odbio pružiti, uz objašnjenje da bi pružanjem podataka bio "ozbiljno povrijeđen interes zaštite podataka koji predstavljaju bankovnu tajnu". Nakon što je Povjerenica donijela rješenje u korist Zelene Istre, HBOR je tužio Povjerenicu, **pa je pravomoćno presudio Visoki upravni sud koji je potvrdio rješenje Povjerenice i pravo Zelene Istre na informacije.** Za razliku od slučaja novinara Novosti, HBOR nije pokušao osporiti ovu pravomoćnu presudu Visokog upravnog suda. Dostavio je Zelenoj Istri informacije, no inzistirajući i dalje na tome da pružene informacije predstavljaju bankovnu tajnu.

HBOR-ovo tvrdoglavo odbijanje da dostavi podatke o kreditiranim tvrtkama i projektima, bez obzira na mnoge presude, se nastavlja. U siječnju 2019. je predstavnik investitora koji planira graditi Termoelektranu "Kosovo e Re " na Kosovu izjavio kako bi njihov projekt mogla financirati i hrvatska izvozno-kreditna agencija. Ovaj projekt je za Kosovo ekonomski i okolišno poguban, na što upozorava niz stručnjaka. Na upit Zelene Istre jesu li razmatrali i donijeli odluku o financiranju ovog projekta, HBOR-a je 18. ožujka 2019. odgovorio da je popis njihovih "potencijalnih klijenata poslovna tajna".

Neprihvatljivo je da prilikom svakog zahtjeva za pravo na pristup spomenutim informacijama HBOR rješenje o odbijanju zahtjeva argumenta na način koji su presude više sudova odbacile, trošeći nepotrebno javne resurse i ulazeći ponovo u sporove protiv prava javnosti na informacije. HBOR bi oznaku tajnosti morao skinuti sa svih podataka sukladno Zakona o pravu na pristup informacijama.

Za Zelenu Istru,
Dušica Radojčić

This content was produced with the financial support of the European Union. Its contents are the sole responsibility of Citizens for Financial Justice [and grant partner if applicable] and do not necessarily reflect the views of the European Union.

